

REDACTOR

DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOSMANUSCRISELE NU SE
= ÎNAPCIAZĂ. =

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 90 Lei

Pe 6 luni . . . 45 Lei

Pe 3 luni . . . 24 Lei

Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond. La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foarte bisericască-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Alte hotărîri.

Din lucrările ultimei conferențe episcopoești. —

(=) Afară de problema nespuse de însemnată și deadreptul vitală a bisericii noastre, de care s'a făcut vorbă în numărul ultim al acestui organ, conferența episcopoească din 25—6 Iulie c. s'a mai ocupat și de alte chestiuni, aducând importante hotărîri, cari așisderea e bine să fie cunoscute de ceice se interesează de soartea acestei biserici.

Câteva din hotărîrile luate, ca cea referitoare la *revisuirea finală a bullei „Christifideles graeci”* și a *deschiderii Seminarului nostru din Roma* în legătură cu biserica „Sancta Suzanna”, ori chiar și aceea referitoare la *înființarea noii episcopii din Nordul Ardealului*, sunt desigur importante și vestea lor va face neapărat multă bucurie cititorilor acestui organ, dar altele sunt hotărîrile asupra cărora am găsit că e bine să insistăm acum în chip mai deosebit la acest loc.

Sunt hotărîrile, cari privesc mai deadreptul *viața internă a bisericii noastre*.

Cea mai însemnată dintre acestea este desigur aceea, că de acum înainte *corul nostru episcopesc se va întruni an de an* (primăvara și toamna), având mereu la ordinea zilei întreg complexul de probleme interne ale bisericii noastre. Prima dintre aceste conferențe, pregătite în chip sistematic, e vorba să se țină chiar în toamna acestui an și suntem siguri, că o hotărîre atât de frumoasă va aduce roade nespuse de bogate.

Mult vor contribui la consolidarea bisericii noastre și hotărîrile referitoare la *învățământul religios*, pentru a cărui intensificare se vor lua din partea singuraticelor Ordinariate măsurile cele mai severe, pentruca astfel aportul pe care aceasta biserică înțelege să-l aducă vieții noastre de stat, prin ridicarea moralului masselor, să fie din cele mai mari. Ar fi însă foarte dureros, dacă stăruințele de această natură ale corului nostru episcopesc ar fi și pe mai departe neglijate din partea organelor de stat, făcându-i chiar greutăți la sistemizarea catedrelor absolut necesare, ori prin reducerea și pe alocurea chiar suprimarea totală a orelor de religie.

Un alt moment însemnat este hotărîrea, luată acum definitiv, pentru *editura urgentă a sf. Scripturi*. Cerută din partea întregii biserici, și fiind de-o strigătoare necesitate în legătură cu bărfelile neîntemeiate dar totuși ușor crezute ale sectarilor pocăiți, că adevărata biserică noastră de aceea nu dă poporului sf. Scriptură fiindcă altfel nu ar putea propovădui învățături cari li stau împotriva, nouă Biblie, care încă în acest an va începe să fie tipărită, va umplea un gol din cele mai simțite, dând întregului cler o puternică armă, fără de care nu e mirare dacă în trecut n'a putut să

facă mai mult pentru biserica pe care-o servește.

Un nou impuls s'a dat din această conferență și *societății de editură „sf. Unire”*, ale cărei șanse de bună realizare au crescut simțitor prin frumoasă hotărîre a sinodului recent dela Gherla, unde — după pilda arhidiecezei — preoțimea întreagă s'a angajat să semneze câte 10 acțiuni, plătibile în curs de trei ani. Mult se așteaptă dela hotărîrile acestei conferențe și în ce privește *situația școlilor noastre confesionale*, care neapărat trebuie limpezită definitiv în timpul cel mai apropiat. Și până atunci însă statul va trebui să înțeleagă, că dispozițiile acordului încheiat anul trecut în 7 Septembrie la Blaj, nu poate fi nesocotit în mod unilateral decât cu primejdia de a fi rescindat, reluându-și în acest caz ambele părți deplina libertate de acțiune.

Dar poate nimic nu va face o mai bună impresie, decât hotărîrea luată referitor la *introducerea sărbătoririi particulare* — cu fastul și demnitatea cuvenită — a *sfântului Nichita*, marele mucenic și întâiu apostol creștin al neamului nostru. Ea se va face deocamdată, după îndrumările amănunțite cari se vor da în curând, în prima Duminecă după ziua morții lui (15/28 Septembrie), și suntem deplin încredințați, că acest început de pioasă recunoștință a Blajului creștin și român față de memoria acestui apostol, va fi îmbrățișat de întreagă suflarea românească cu recunoștința și însuflețirea datorite numai actelor mari și epocale din viața neamului. Lugojuului, din a cărui Consistor plenar s'a ridicat această idee — toată admirația noastră!

S'au luat apoi, în legătură, și alte măsuri referitoare la persoane vrednice de-a fi ridicate cu timpul la cinstea altarului: cum este venerabilul *Eremia Stoica (Valahul)*, episcopul de pie memorie *Petru Pavel Aaron* și preotul decedat de curând în faima sfințeniei, *Emiliu Vicin*.

Spiritul nou ce transpiră din aceste hotărîri și care va trebui să pătrundă în curând dela un capăt la altul întreagă biserica noastră, va face — așa credem — ca aceste nume rostite până acum de toți cu evlavie, să fie rostite în timp destul de apropiat cu adevărată sfințenie... Și atunci sfinții aceștia vor binecuvânta din ceruri cu drag munca tot mai creștinească din viitor a sfintei noastre biserici.

Așa să fie!

Acelaș cântec de flașnetă. Din aceleași motive — absolut transparente — de ortodoxie liberală și de liberalism ortodox, organele partidului dela putere nu pot înghiți nicidecum atitudinea hotărîită și intransigentă a acestui ziar în chestiunile de viață ale bisericii noastre. „Carpații”, nespuse de mărunți ai Brașovului, se alternează cu „Infrățirea” desdesbinătoare dela Cluj intru a ne găsi mereu vinovați și chiar criminali pentru chestiuni,

cari promovează în chipul cel mai învederat interesele neamului și asupra cărora nu aceste organe vor putea să ne facă vreodată să avem alte păreri.

Ne cunoaștem de mult cu acești domni și știind care le este țintă ce urmăresc, în timpul din urmă nici n'am reacționat mai deosebit la ieșirile lor. De o bucată de vreme a intrat însă în hora aceluiaș cântec de flașnetă ieșită din modă și principalul organ al acestui partid, „Viitorul” din București. Nemulțumit, se vede, cu rezultatele obținute de suratele dela noi, a început acum și viitorul să ne iee la țintă. Astfel mai nou nu i-se impare atitudinea pe care o avem în chestiunea școlară, și în numărul său din 25 Iulie c. — fără a ne da, chipurile, atențiune mai mare, dar în aceeași vreme cu toată răutatea ce se resimte din șire — ne încreastă la „Spicurile”, pe cari le face asupra „Presei din Țară”, spunând următoarele:

„*Foișoara iezuiților din Blaj crede că Ministerul instrucțiunii nu cinstește tradițiile religioase ale școlii ardelenne. Motivul? Pentrucă a luat dreptul profesorilor de religie de-a li-se socoti orele de „exhortații” religioase ca ore suplimentare, în vreme ce orele de experiențe și de ansamblu coral intră în această categorie de ore...*”

„Decisiv!”

Da, este „decisiv” — o spunem și noi —, decât puțin în alt înțeles. Un singur punct din argumentele pe cari le-am adus în interesul școlii confesionale nu se poate combate, fiindcă altfel — nu-i așa? — nu venea „Viitorul” cu această zeflemeală ușoară pe o chestie absolut secundară! Rămâne deci bine fixat, că argumentarea noastră este complet „decisivă” pentru orice om nepreocupat de meschinele interese ale cutărui partid de căpătuială, precum „decisiv” este, de altă parte, și faptul că nici principalul organ liberal nu se poate ridica peste copilăriile supărătoare ale odraslelor sale minore.

Păcat!

Unul care n'a învățat „școală din Blaj”. Mai mult de curiozitate, dar și pentru a se învedera, că anumite mentalități deochiate din timpurile noastre n'au fost, se vede, corbi albi nici mai de mult, lăsăm să urmeze aici un epitaf din cimiterul sf. Nicolae dela Brașov:

George Cristureanu

căpitan în armata română

n. 1810 Aprilie 20 — mort 1874 Decembrie 1/14.

Ce ești am fost

Ce sunt vei fi.

Școală din Blaj n'am învățat *)

Ci pe-a lui Lazăr și Eliad,

Ce românismul ne-a dat

Când ne-am fost degenerat.

Iată deci că prostia criminală cu „Românii renegați” ai Blajului, care mai stăruie și azi cu încăpăținare în atâtea capete obtuze

*) Școala iezuitică ai Românilor renegați.

ale mangrismului ortodox de ieri, și-a avut reprezentanții săi tipici — firește numai dintre aceia cari „școală din Blaj n'au învățat“ — și pe timpul când Timoteiu Cipariu, această curată glorie a Blajului „renegat“, ridică nimbul țării și a neamului în fața Europei întregi...

Bietul ce George Cristureanu — a trebuit să ajungă, prin negliobia moștenitorilor mărunți cari i-au pus crucea ortodoxă dela căpătăiu: un simbol al bizantismului perfid, care... nu iartă nici în mormânt.

Iarăși cu două măsuri. La 1 Septembrie c. se va deschide la Oradea-mare, cu voia ministerului cultelor, o nouă *Academie teologică*, alăturată la facultatea de drept de acolo. E vorba deci de o nouă facultate teologică pe seama ortodoxismului, care mai are două, una la București și alta la Cernăuți.

Lucrul s'a făcut, se vede, destul de ușor, iar când vine vorba de facultatea de teologie a bisericii noastre — ca să nu amintim și de Academia noastră de teologie din aceeași Oradea, pe care ministerul nu vrea s'o recunoască —, se ivesc numaidecât greutăți peste greutăți, hârtiile trebuie să treacă dela un minister la celalalt, și acolo dela o comisie la alta, pentru ca la urmă să nu se mai găsească nicăeri...

Ortodoxismul va avea deci, începând cu 1 Septembrie c. și a treia facultate, iar biserica noastră nici una. Principiul celor două măsuri îl cunoaștem de mult și de cinci ani ni-se aplică mereu, ca nu cumva să se deie uitării. Deosebirea e numai, că acum, după votarea noii Constituții i-se găsește și un titlu de justificare: Ortodoxia e „dominantă“, iar biserica unită e numai cu „întăietate“.

Așa se interpretează în practică „protecțiunea cea deopotrivă!“

Citiți și răspândiți:

□ „UNIREA!“ □

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

O lumină opacă.

— Cum nu luminează „Lumina satelor“ —

de Pr. Virgil Pop.

Apropos de lămurirea dată, din prilejul sărbătorii Sămpietrului, de gazeta populară a Sibiului, care se pretinde a servi ortodoxia, spunând, că cinești de mai mare între apostoli i-se cuvine lui Petru numai fiindcă „i-a întrecut pe toți cu bătrâneț“, lăsăm să urmeze aici glasul vechilor „Cazanii“ ale bisericii ortodoxe române, pentru a-se vedea, dacă biserica sibiliană mai păzește, ori nu, credința „ortodoxă“ cu privire la apostolul Petru.

1. **Cazaniile lui Varlaam**, fostul mitropolit al Moldovei (1632—1653), spun la această sărbătoare despre Petru următoarele:*)

„Iară Christos dacă văzu pe Petru zise: Tu ești Simon feciorul lui Iona, tu te veri chema Chifa, ce se răspunde Petru. De aici acesta Apostol părăsi muierea sa și casa sa și toate valurile lumii, de bună voia sa. Pentru aceea și Christos, cinsti-l pri însul și-l făcu mai mare Apostolilor și-i zise: Tu ești Petru și pe piatra ta, adevă pe credința ta, voi sidi beserica mea și porțile iadului,

*) Toate citatele de mai jos le dăm întocmai cu ortografia originală.

UN ECOU.

— Pentru Căminul studenților universitari. —

În legătură cu cele scrise aici de curând de d. Dr. Zaharie German și „Un student“, ni-se trimite din partea pâr. Dr. Epaminonda Lucaciu o întimpinare mai lungă, din care reținem următoarele:

Cele publicate de „Un student“ în Nr. 28 al acestui organ, mi-au făcut deosebită bucurie. Ideea, care m'a frământat demult și care de multe ori am discutat-o cu cei chemați, văd că de sine își face drum și că o strigă în lume sufletul însetat al bunilor noștri tineri, speranța viitorului.

Aceste mlădițe tinere văd caosul care se face în jurul lor, văd cum se nimicesc atâtea tineri atât sufletește cât și trupește și doresc o stavilă. În vârsta cea mai periculoasă, tinerii noștri ajunși în vârtejul lumii, fără a avea un scut, fără a avea un loc de scăpare, se ruinează. „Studentul“ nostru arată foarte bine, că laicii noștri sunt mândri de a face parte din biserica unită cu Roma, dar nu e destul atâtea. Nu e destul principiul vag, principiul fără ca să fie aplicat și în viața de toate zilele. Tinerul „student“ și noi toți dorim, așteptăm ceva mai mult. Biserica noastră greco-cat., și singură ea, are meritul de-a fi rededeptat simțul național. Ei bine, acum are menirea sublimă de a face, că ce s'a obținut prin munca ei, să fie menținut și întărit! Modalitatea de a da țării caractere, oameni hotărâți, cinstiți, este de a ajuta tinerimea noastră, de a fi cu ea până în momentul, când intră în aeropagul mare unde are să desvoalte ce a învățat. Cu bucurie deosebită constat rezultatele frumoase, progresul invederat, ce se obține pe terenul religios de bunii noștri cateheți. Tinerii noștri, cari acum ies de pe băncile școlilor medii, nu se mulțumesc cu o viață teoretică religioasă — să o chemăm așa —; ei doresc ceva mai mult, vreau ca și în viața publică să se afirme religiosi, cu o religiositate nu habotnică, nevrednică de un om cult, ci cu o religiositate care să își poată da seama de credința sa și mai presus de toate o religiositate practizantă.

Biserica noastră a știut să afle mijloacele de a ne salva între grele împrejurări și sunt

sigur că nu va lipsi nici acuma dela marea ei îndatorire, cerută de spiritul vremii. Ideea e sublimă, mântuitoare, dar nu se va realiza ușor, căci se vor pune piedeci, se vor face excepțiuni de cei cari întotdeauna au fost contrari acțiunii ei mântuitoare de suflete. Dar nu are ce face! Nimic nu se poate obține fără jertfă, fără abnegațiune. Cu înființarea Căminului, avem să întimpinăm mari, nespuse piedeci, scopul însă este așa de sublim, menirea așa de măreață, încât nu cred că va fi vre-un preot ori mirean, care să nu râvnească din adâncul sufletului său îndeplinirea a ceea ce tinerii cer pentru ei, și ce cu toții vedem că e singurul mijloc de a salva generațiunile viitoare ale intelectualilor noștri de ruina totală.

Sunt cu trup cu suflet pentru ideea tinerului „student“, pentru înființarea cât mai neîntârziată a Căminului studențesc pentru universitari români dela Cluj.

Dr. Epam. Lucaciu.

Din tabăra celor năcăjiți.

— Un strigăt de durere care ar trebui să fie auzit. —

Dintr'o tânguire mai lungă a dlui TOMA SIMU dela Sibiu, care ne scrie în numele mai multor pensionari de acolo, reținem — cu gândul de-a le face măcar acest mic ajutor — următoarele:

Dintre toți salariații statului, cei mai năcăjiți și mai bătuți de vântul sorții vitrege și nemiloase, sunt *pensionarii, văduvele și orfanii*, pentru că, în urma scumpetii enorme din aceste zile, din mica și neînsemnata lor retribuție, numită „penziune“, nu sunt în stare a-și satisface nici cele mai elementare trebuințe, de cari nici-o ființă cu chip omenesc nu se poate dispensa.

Dacă noi am fost cândva de folos neamului nostru, prin munca noastră îndelungată, acum ajunși la pragul neputinții de-a munci, merităm oare aceasta soartă, ca să luăm toiașul de cerșetor, sau să pierim în mizeria căzută pe capul nostru, dar nu din a noastră vină?

Știm noi bine, că statul are greutăți în

adecă gura ereticilor, nu va putea să o risipească. Și ti voiu da cheile împărăției ceriului, și ce veri lega pe pământ hiva legat și în ceriu, și ce veri dezlega pe pământ, hiva deslegat și în ceriu... -

„Atunci acesta Apostol Petru stătu mai mare apostolilor tuturor și fu rost altor apostoli și învățători...“

„De aceia multe țeri și multe locuri umblă, învățând cuvântul lui Dumnezeu și puind popi și Episcopi credincioșilor lui Christos, până ce sosi tocmai și la cetatea Rômului, și acolo în toate zilele se aduna nărod de oameni, și-i învăța... De aceia petrecu Apostolul câtăva vreme în Rôm și le puse pe Lin Episcop. De acolo se duse în Ispania și multe cetăți cutrieră. Și merse în Barbaria, și de acolo în Alexandria și puse pe Marco Evangelist Episcop; și se duse în Ierusalim de fu la Uspenia Precistei, cu alți Apostoli. Și de acolo în Egipt, și iară se întoarsă în Rôm, pentru să întăriască creștinii. De acia în Mediolan și în Bretania, ce-i zic acum Englitera. Și aceste țări și cetăți în toate cu multă scrâbă și cu multă supărare le îmbla, întorcând păgâni cătră credința lui Christos și sidind beserici. Și puind episcopi și iarăși veni în Rôm a treia oară...“ (Vezi „Cazaniile“ lui Varlaam, retipărite în București la 1903, pp. 209—220).

2. **Cazaniile lui Antim Ivireanul**, fostul mitropolit al Ungrovlachiei (1709—1716), spun următoarele despre Petru și Pavel:

„La capul cel dintâi al Facerii spune Moisi, cumcă: Dumnezeu a făcut doi luminători mari, unul mai mare și altul mai mic: și pe cel mai mare, adevă pe soare, întru stăpânirea zilei; iar pe cel mai mic, adică pre lună, întru stăpânirea nopții! ... Și iarăși acesta Dumnezeu făcându-se om, a pus alți doi luminători pentru întărirea și întemeierea bisericii; *pre cel mai mare, adevă pre Petru*, pentru ca să fie întru stăpânirea zilei, a dumnezeestii cunoștințe între jidovime; *iar pre cel mai mic, adevă pre Pavel*, întru stăpânirea întunecatei nopți a închinării de idoli...“

„Și pentru ca să începem dela luminătorii cel mare, dela soare, zicem: cum că este soarele vârf celorlalte stele și le covârșește cu lumina pe toate, și dela răsărit până la apus tot pământul și toate unghiurile lui luminează, încălzește, îngrașă și revarsă pretutindeni razele lui. Cine nu va mărturisi, cum că vredniciile acestea se cuvin lui Petru? de vreme ce el a fost *vârf cetei apostolești și mai întâi în rânduiala ucenicilor*, și a întins pururea ca alt soare de taină peste tot pământul razele darurilor și a facerilor de bine, a încunjurat toată Iudeia, Antiochia, Pontul, Galația, Capadochia, Asia și Vithinia, gonind cu lumina dumnezeestilor cuvinte întunerecul necredinții...“

„Făr de prepus este drept aceea, că *Petru a stătu în biserică ca alt luminător mare*, pentru căci s'a arătat ca soarele luminând peste biserica celui înalt (Sirah); iar *Pavel a fost*

urma marelui războiu, dar știm destul de bine și aceea, că mulți nevrednici, fără multă trudă s'au făcut milionari peste noapte din visteria țării.

Până bine de curând, credeam, că guvernul nu va fi pentru unii mumă, iar pentru alții ciumă, dar vestita curbă „Lalescu“ s'a frânt în capetele albite de ani grei, ale penzionarilor din teritoriile alipite, fiind eschiși dela micul ajutor de scumpete, promis tuturor cu atâta solemnitate de guvern... Ei, dar de noi nu mai are teamă, pentru că știe bine că noi nu putem să ne impunem prin greve și părăsirea lucrului, și așa putem să și murim, că numai am fost, dar nu mai suntem de folos țării și neamului...

Revistă bisericească.

Măine, în 5 August, se va face din partea p. episcop Iuliu al Gherlei *sfințirea bisericii din Șieu-Măghieruș* (jud. Solnoc-Dobâca). După sfințire vor urma frumoase serbări populare.

În legătură cu o stare senzațională lansată din cercuri americane, ca Papa și întreg Vaticanul ar fi să se mute în Viena Austriei, reconstituind acolo Statul papal, ziarul „Le Temps“ din Paris se ocupă pe larg de această chestiune, arătând că *sediul papal nu poate să se mute din Roma*, fiindcă Roma este indisolubil legată de biserica „romană“, și Scaunul de primat al sf. Petru nu poate fi decât acolo unde Petru și-a avut Scaunul său de episcop. Așa se explică, că chiar și în timpul când Papii au rezidat la Avignon, ei n'au încetat un singur moment a se numi și socoti episcopi ai Romei papale.

Cu participarea reprezentanților Ministerului nostru de culte, aceiași cari au fost anul trecut la Copenhaga (dd. V. G. Ispir și Drag. Demetrescu), reprezentanții protestantismului din România, Iugo-Slavia, Ungaria și Bulgaria s'au întrunit anul acesta, în primele zile ale lui Iulie, la Novi-Sad — un port sârbesc pe Du-

năre — pentru, a continua „*înfrățirea popoarelor prin biserică*“.

Reprezentanții Luteranilor și a unitarilor deia noi au făcut acolo aspre recriminări statutului nostru, pe tema că nu respectează paritatea și egala îndreptățire confesională, introducând acest lucru chiar în Constituția țării. Reprezentanții guvernului au căutat, firește, să arate că lucrurile sunt mai bine, de cum se prezintă.

...Și Doamne, ce bine ar fi, dacă lucrurile s'ar putea prezenta, oriunde și fără mistificări, mai bine decum sunt în realitate!

Din Roma vine știrea, că Vaticanul intenționează să ridice *delegatura apostolică din Constantinopol* la rangul de nunțiatură, dând astfel credincioșilor din Orient un protector mai înalt, iar Turciei un semn de atenție deosebită.

Situația bisericii ortodoxe din Basarabia se complică de nou, și e vorba de complicații din cele mai grele. O anchetă a ministerului cultelor a stabilit, că așa numita „*Uniune a Clerului basarabean*“, o organizație singulară înfiptă de arhiepiscopul Gurie, a înstrăinat averile bisericești de acolo, dându-le o destinație cu totul nouă, deosebită de cea prevăzută în legile țării. Cum însă clerul basarabean beneficiază personal din aceste averi, ei stă ca un zid în jurul lui Gurie, cu care par a se fi solidarizat și noii episcopi basarabeni, Puiu și Cotlarciuc.

Trei miniștri se ocupă azi de chestiunile turburi ale acestei biserici, fără să aibă mari nădejdi, că vor reuși să facă ordine între acești „*răsvrățiți*“ ai ortodoxiei, cari înțeleg să fie singuri stăpâni în casa lor proprie.

În 22 Iulie s'a deschis la Stockholm, în Suedia, un *congres baptist internațional*, la care participă și o delegație română. Anumite ziare din capitală îi dau, evident în scop de propagandă, o importanță deosebită, pe care însă nici pe departe n'o are.

4. Cazaniile, tipărite în zilele prințului Alexandru D. Ghica (București 1857) spun despre Petru următoarele: „*L-a cinstit pe dânsul și l-a făcut mai mare apostolilor*, zicându-i: Tu ești Petru și pe aceasta piatră... (Vezi acestea în 29 Iunie, la p. 396“.

Dar nu mai cităm, căci și din cele citate se vede destul de limpede, cât s'a abătut biserica ortodoxă sibiiană nu numai de tradiția păstrată în cărțile sale bisericești, ci și de cele ale propriilor săi mari ierarhi din trecut. Am arătat acestea singur din datorința ca frații ortodocși nepreocupați să poată face paralela, care dintre cele două biserici române, cea unită, ori cea neunită e mai aproape de doctrina „ortodoxă“ cu privire la persoana și prerogativele sfântului Petru.

Iar față de ceice în „*Lumina satelor*“ și în alte orgne ascund neconținut lumina sub obroc, vom pretinde mereu în fața națiunii întregi: Să se fac lumină!

Cum ne curățim sângele și ne întărim trupul

Broșura interesantă și instructivă, care nu trebuie să lipsească din nici o casă, cereți-o gratuit contra 1 leu în mărci postale pentru porto Adresați Farmacia VOREL din Piatra-N.

Știri mărunte.

Personale. Păr. Dr. Anton Gabor, redactorul revistei „*Lumina Creștinului*“ din Iași, a fost săptămâna trecută, câtva timp, oaspele Blajului nostru.

— Dintre tinerii primiți la teologie de P. V. Ordinariat gherlan însemnăm pe următorii destinați pentru Colegiul Propagandei din Roma: *Cosma Avram* (Minthiul românesc), *Simeon Chișiu* (Șimleul Silvaniei), *Ioan Pavel* (Mocira) și *Ioan Tădăran* (Unimăt).

— P. V. Ordinariat de Gherla a numit pe păr. *Ioanichiu Groze* de adm. local la Sebeșul de sus.

Lumea se frământă de nou pe tema alegerii noului președinte al Asociațiunii, care va avea loc la adunarea generală din Timișoara (28 August c.). Frământările politice de anul trecut n'au slăbit chiar de fel și astfel — deși e foarte supărător amestecul politicii în mișcarea noastră culturală — se prea poate, că proxima adunare generală să prezinte de nou aspectul puțin elevat al adunării generale din urmă. Între cei ce e vorba să se facă alegerea se amintesc de pe acum următorii: Valeriu Branșce, Vasile Stroescu, Sextil Pușcariu, Nicolae Iorga, și Vasile Goldiș.

„Oriza presei“. Sub titlul acesta s'au înregistrat săptămâna trecută de întreagă presa română, mizeriile ce sunt în legătură cu sporurile continue aprobate în ultimul timp la salariile lucrătorilor, dar mai ales cu scumpirea hârtiei, care momentan a dispărut de pe piață. Ca primă măsură de salvare este a se socoti dublarea prețului tuturor gazetelor și dacă situația — creată de specula fabricanților de hârtie — nu se schimbă, directorii cotidianelor din capitală ne pun în vedere și alte urcări.

Locale. Măine, Dumineca a zecea după Rusalii, va predica în catedrală păr. *Traian German*, directorul liceului de fete.

— Un moment din cele mai importante ale Blajului nostru este recenta hotărâre a Consistorului arhidiecezan, că în *Atelierile orfelinatului se va începe lucrul la toamnă*, deschizându-se în legătură și o școală de meserii. Numărul branșelor cari se vor introduce la început încă nu este definitiv fixat, dar vor fi cel puțin două: măsuritul și mecanica.

— **Comitetul Casinel Române** aduce la cunoștința membrilor ei, că începând cu ziua de azi 4 August Casina se găsește în noul său local din edificiul „*Patria*“ (str. Mitropolitul Vancea), fiind aranjată în condiții mult superioare celor de până acum. Măine, Duminecă, după liturghie se va face feștania obișnuită, la care act se invită toți membrii Casinei.

Din mișcările „Astrei“. Cu un program bogat, din care remarcăm o expoziție de copii și deosebite conferințe pentru popor se va ține Dumineca viitoare, în 12 August, adunarea generală a despărțământului Sălciaua, în comuna Sălciaua de sus.

— Dumineca viitoare, în 12 August c. se va ține adunarea generală a despărțământului Blaj, în comuna Hususău, unde se va face cu acest prilej și comemorarea obișnuită a eroilor morți pentru patrie.

Sibiul universitar. E vorba de cursurile de vară universitare aranjate de „*Kulturamt*“-ul Sașilor noștri din Sibiu între 9—23 August c. Cam la fel cu ale noastre dela Vălenii de munte, aceste cursuri — ținute și anii trecuți — sunt menite a orienta pe ascultători asupra problemelor mai însemnate ale vieții și gândirii germane. Chestiuni de filosofie, pedagogie, istorie, geografie și medicină se vor învrâsta la aceste cursuri cu orientările date asupra stărilor culturale ale germanismului din diferitele părți ale

stăut luminător mai mic, însă asemănător soarelui, cu lumina, cu strălucirea, cu bunătățile, cu vrednicia și cu slava“. (Cfr. „*Didahiile*“ lui Antim Ivireanul, retipărite în București la 1908, p. 48—59).

3. Cazaniile lui Ilie Miniati (episcop de Cernica, și ales scriitor și apologet al bisericii ortodoxe) au aceste cuvinte despre Apostolul Petru:

„*Ușa împărăției ceriurilor este încuiată pentru un păcătos. Și poate să se descuie cu două moduri: fără de mijlocire, adică fără de cheie, așa o descuie Dumnezeu cu însuș stăpânirea și puterea lui. Și cu mijlocire, adică cu mijlocirea cheilor, care Domnul Hristos înainte feții lui Petru le-au dat tuturor Apostolilor. Și voi da fie cheile împărăției ceriurilor.* Într'acest chip o descuie preoții cu cheile puterii ce au luat dela Domnul nostru Isus Hristos“.

Tot el în altă cazanie zice: „După înviere, când l-au întrebat de trei ori Domnul Hristos, Petre iubești-mă; cu acestea trei întrebăciuni au îndreptat cele trei lăpădări zice Bogoslovul Grigorie. Și când iau zis, paște mieluseii mei, păstorește oile mele, atunci i-au dăruit (zice Zlatoust) *cea dintâi apostolească stăpânire și cinste*“. (Vezi toate aceste în: „*Cazaniile de prăznuire la toate praznicile cele domnești, ale lui Ilie Miniati, cu binecuvântarea mitropolitului Kir Neofit dela Krit a toată țara românească exarh plaiurilor, anul 1742*“).

țării noastre. Afară de acestea din urmă, cursurile vor fi susținute aproape exclusiv de reprezentanți ai universităților mai însemnate ale Germaniei.

Un congres oprit. Gazetele au anunțat de curând, că în ultima săptămână alui August se va ținea la Cluj un mare congres al studențimei universitare române, arătându-se chiar și oratorii cari s'au angajat să desvolte acolo diferite probleme studențești la ordinea zilei. Se spunea chiar, că și studenți din străinătate și-au anunțat participarea în număr mai însemnat. Acum citim însă, că guvernul a oprit ținerea acestui congres și — de cumva nu se va desminti lucrul — oprirea s'ar fi făcut pe motiv, că congresul urma să ridice de nou chestiunea evreească, solidarizându-se cu mișcarea »fasciei naționale române«. — O să mai vedem ce va ieși și din asta.

Un nou dar din America. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Reprezentanța parohială din Fizeș (arhidieceză) aduce cele mai călduroase mulțămite dlor *Octavian Pop* și *Simion Pop* din Cleveland Ohio, cari au colectat pentru biserica noastră suma de 10.230 Lei. — Teodor Groza preot«.

Gazul metan dela Mediaș. Se știe, că în timpul din urmă cercurile industriale din Mediaș erau foarte îngrijorate pentru scăderea însemnată a gazului metan, care amenința să ruineze industria atât de înfloritoare a acestui oraș. S'au făcut atunci noi săpături și în 7 Iulie c. s'a descoperit la Bazna o vână de gaz atât de puternică, încât sgomotul cu care ținea din adâncuri s'a auzit până departe peste Mediaș. Prins în curând în canalizarea de mai înainte, fântâna nr. 8, care acum are o adâncime de 258-80 m. liferează la zi 450.000 m³ de gaz. Industria Mediașului este deci de nou și pe multă vreme asigurată.

— † **Livia Stoica născ. Iorgovici**, soția preotului nostru Romulus R. Stoica, protopop onorar din Vărădia (eparhia Lupojului), s'a stins în 26 Iulie c. la vrâstă de abia 37 ani. Soțului greu lovit — un prietin al acestui ziar — îi trimitem și pe această cale condoleanțele noastre. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

D. Borgo-Tiha. Răspunsul pâr. Buzila a lămurit, credem, deajuns motivele atitudinii recriminate de d. A. C. Albinus. Nu mai putem face deci loc și scrisului Dvoastră, care în esență nu are nici un moment nou.

Dr. D. Brașov. Da, am citit și de astădată ieșirile puțin onorabile — ca să nu zicem ineptiile — strașnicului DV. organ de publicitate, care »ne urmărește atât de aproape«. Și aveți dreptate. Ceeace fac acești domni nu mai este nici prostie, nici inconștiență, ci direct perfidie și răutate diabolică. O simt și ei, că ceeace spunem în legătură cu noua biserică din Vadul de pe Someș este ceva nemaipomenit, un lucru ce nu poate fi scuzat sub nici un cuvânt și fiindcă cu tot prețul țin totuși să aibă cuvânt, ne aruncă acuză stupidă, că »desbinăm poporul românesc, cerându-ne să »lăsăm nesupărată activitatea celor două biserici românești (citește: a celei ortodoxe!), cari în liniște (!) vor și mai bine să lichideze procesul existenței lor în România întregită«. Ați înțeles? Iubiții frați ortodocși, în frunte cu toți neodihniții lor arhierici și ajutați de puteri ca aceea a primpretorului dela Vad, vreau să lichideze »procesul existenței bisericilor noastre române«, și aceasta »în liniște«. Chestiunea e limpede: Orice sgomot în jurul acestui proces este deci criminal, fiindcă astfel »se desbină poporul« și se zădărnicește »lichidarea« visată și atât de dorită. Să se știe însă, că nu vom tăcea, decât atunci, când Preasfinții Sibiului vor renunța la orice gând de »lichidare«, lăsând pe credincioșii noștri în pace.

B. Aiud. Cunoaștem întreagă chestiunea și nu ne-a scapat nici atacul preacuviosului organ dela Sibiu. Vom pune-o deci și noi în discuție, având chiar de gând să-i dăm importanța ce-o are. Dacă n'am făcut-o până acum, înseamnă numai, că erau alte chestiuni mai urgente.

Of. par. Săsari. Restanța pe anii 1920, 1921 și 1922 face Lei 130. — Vă trimitem foaia de nou începând cu 1 Iulie și la dorință putem să Vă trimitem și prima jumătate.

Dr. B. Murska Sobota (Iugoslavia). Plătind frațele DV. Lei 50, până la 30 VI 923 mai este o restanță de 90 Lei.

P. Măcișul unghuresc. Până acum n'am primit nici un răspuns.

Inștiințare.

Comisiunea delegată din partea Ministerului de Industrie și Comerț pentru repartizarea acțiunilor celei de a treia emisiuni a societății »Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița«, terminând aceasta operațiune, societatea invită pe subscriitorii a se adresa băncilor la care au făcut subscripția, pentru a primi chitanțele definitive asupra numărului acțiunilor ce li-s'a atribuit, sau respectiv a li se restitui primul vărsământ pentru numărul acțiunilor ce nu li-s'a atribuit.

Se face cunoscut, că chitanțele definitive vor fi eliberate numai în baza efectuării în acelaș timp al celui de al doilea vărsământ de 50 lei de acțiune.

Termenul pentru ridicarea chitanțelor și efectuarea vărsământului al doilea e fixat până la 15 August a. c.

Uzinele de Fier și Domeniile
din Reșița s. a.

(69) 1-2

În Blaj se află

O CASĂ

de vândut din mână liberă. *Condițiuni favorabile.* Informațiuni dă

Gheorghe Marcuțiu,

(68) 1-3.

Blaj.

Cereți pretutindenea „UNIREA“.

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

SECRETUL FRUMUSEȚII

Dacă doriți să fiți tânără, frumoasă și admirată întrebuințați numai CREMA PUDRA, SAPUNUL ADELINA, iar persoanele cari nu pot suferi cremele, să întrebuințeze FAINA DE MIGDALE VOREL cunoscutul preparat de toaletă. — Le găsiți la drog., farm. și magazine de galanterii. Contra mandat postal de Lei 57 se trimite întreg asortimentul. — Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-N.

(36) 7-13.

„PATRIA“

bancă pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă — Blaj.

Îndeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijlocește plățirea cecurilor americane.

Are un magazin de lemne »PLUGARUL«, unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și mășari, lemn de foc, pari de vie.

Fabrica sa »VULCANUL« produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa »CONSUM« vinde toate negoatele pentru trebuințele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se ocupă cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică

„PATRIA“

Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:

„PATRIA“, BLAJ.

(10) 22 52.